

Personeelsmonitor Decentrale overheidssectoren

2016

Een vergelijking tussen
de sectoren provincies,
waterschappen en gemeenten

VOORWOORD

Voor u ligt de tweede versie van de Personeelsmonitor decentrale overheidssectoren. Deze monitor is tot stand gekomen door een samenwerking van de A&O-fondsen Provincies, Waterschappen en Gemeenten.

De gegevens in deze monitor zijn afkomstig uit de Personeelsmonitor Gemeenten, de Personeelsmonitor Provincies en de HR-monitor Waterschappen en hebben betrekking op het jaar 2016. Om deze gezamenlijke personeelsmonitor mogelijk te maken, hebben de drie fondsen een standaardset van kernvragen ontwikkeld en deze ieder opgenomen in hun eigen monitor, naast andere sectorspecifieke vragen.

De monitor geeft hiermee inzicht in het personeelsbestand van de drie afzonderlijke decentrale overheidssectoren.

Den Haag, november 2017

Peter Smits, directeur A&O-fonds Provincies
Bart de Zwart, directeur A&O-fonds Waterschappen
Karin Sleeking, directeur A+O fonds Gemeenten

INHOUD

2	VOORWOORD
4	WERKGELEGENHEID
4	AANSTELLING
5	PERSONEELSOPBOUW NAAR GESLACHT
6	PERSONEELSOPBOUW NAAR LEEFTIJD
6	PERSONEELSOPBOUW NAAR DIENSTJAREN
7	LOONSOM EN LOONSCHAAL
8	IN- EN UITSTROOM
9	ZIEKTEVERZUIM
10	COLOFON

WERKGELEGENHEID

	 Provincies	 Waterschappen	 Gemeenten
PERSONEN			
2014	10.441	12.414	158.920
2016	10.359	12.359	157.210
<i>Procentuele ontwikkeling 2014-2016</i>	-0,8%	-0,5%	-1,1%
FTE			
2014	9.487	11.716	138.610
2016	9.442	11.649	137.870
<i>Procentuele ontwikkeling 2014-2016</i>	-0,5%	-0,6%	-0,5%

De gemeentelijke sector biedt het grootste aandeel van de werkgelegenheid binnen de decentrale overheid: 87 procent van het **aantal personen** dat werkzaam is binnen de decentrale overheid werkt bij een gemeente. In de periode 2014-2016 daalde in alle drie de sectoren de werkgelegenheid, waarbij de gemeentelijke sector met ruim 1,1 procent de sterkste daling kende. In **aantal fte** ziet het werkgelegenheidsprofiel er vrijwel gelijk uit als in aantal personen.

AANSTELLING

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
VAST/TIJDELIJK DIENSTVERBAND (PERCENTAGE VAN AANTAL FTE)	2014	2016	2014	2016	2014	2016
Vast	97%	95%	96%	95%	97%	94%
Tijdelijk	3%	5%	4%	5%	3%	6%
FULL- EN PARTTIMERS (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
Voltijd	62%	62%	72%	75%	58%	57%
Deeltijd	38%	38%	28%	25%	42%	43%
DEELTIJDFACTOR						
Gemiddelde deeltijdfactor	0,90	0,90	0,94	0,94	0,87	0,88

Tussen de drie sectoren zijn geen grote verschillen waarneembaar in de verhouding van **vast of tijdelijk dienstverband**. Wel is te zien dat het aantal vaste dienstverbanden in alle sectoren ten opzichte van 2014 is afgenomen, waarbij de daling met 3 procentpunt bij gemeenten de grootste is. Het vaste dienstverband ligt over 2016 bij alle sectoren rond de 94 tot 95 procent.

Ook in 2016 is bij de waterschappen de grootste groep van **voltijd** medewerkers te zien (75 procent). Hiermee scoren zij 13 procentpunt hoger dan de provincies (62 procent). Bij de gemeenten werkt 57 procent van de medewerkers in voltijd. Deze verschillen zijn ook terug te zien in de **gemiddelde deeltijdfactor**. Ook hier scoren de waterschappen met 0,94 het hoogst, gevolgd door provincies (0,90) en gemeenten (0,88).

PERSONEELSOPBOUW NAAR GESLACHT

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
GESLACHT (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)	2014	2016	2014	2016	2014	2016
Man	56%	56%	72%	68%	51%	50%
Vrouw	44%	44%	28%	32%	49%	50%
GESLACHT (PERCENTAGE VAN AANTAL FTE)	2014	2016	2014	2016	2014	2016
Man	60%	59%	75%	75%	56%	54%
Vrouw	40%	41%	25%	25%	44%	46%

Hoewel het aandeel mannen bij de waterschappen ten opzichte van 2014 is gedaald, zijn in deze sector nog steeds relatief de meeste mannen werkzaam (op basis van het **aantal personen** dat werkzaam is). 68 Procent van de waterschapsmedewerkers is man. Bij de gemeenten is tegenwoordig de verhouding man-vrouw precies gelijk en bij de provincies is het aandeel mannen ten opzichte van 2014 gelijk gebleven met 56 procent.

Wanneer er naar de verdeling van het geslacht wordt gekeken op basis van het **aantal fte**, stijgt het aandeel mannen bij alle sectoren. Dit toont aan dat vrouwen vaker dan mannen in deeltijd werken maar de verschillen zijn wel kleiner geworden dan over 2014.

PERSONEELSOPBOUW NAAR LEEFTIJD

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
LEEFTIJDOPBOUW (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
jonger dan 25 jaar	0%	0%	1%	1%	1%	1%
25 - 34 jaar	9%	8%	10%	9%	10%	10%
35 - 44 jaar	23%	22%	24%	24%	24%	23%
45 - 54 jaar	35%	33%	36%	37%	34%	33%
55 - 59 jaar	18%	19%	16%	16%	17%	17%
60 jaar en ouder	15%	17%	13%	13%	14%	15%
GEMIDDELDE LEEFTIJD (JAREN)						
Gemiddelde leeftijd mannen	50,3	50,7	48,7	48,8	49,5	49,8
Gemiddelde leeftijd vrouwen	46,7	47,8	45,9	46,7	46,4	46,9
Gemiddelde leeftijd totaal	48,7	49,4	47,8	48,2	48,1	48,3

De **leeftijdsofbouw** vertoont tussen sectoren geen grote verschillen. Bij de provincies is ruim een derde (36 procent) van de medewerkers 55 jaar of ouder. Bij de gemeenten is dit 32 procent en bij de waterschappen 29 procent. De **gemiddelde leeftijd** ligt bij de provincies met 49,4 jaar het hoogst, gevolgd door de gemeenten (48,3 jaar) en de waterschappen (48,2 jaar). Bij alle sectoren is te constateren dat de gemiddelde leeftijd onder mannen hoger ligt dan onder vrouwen.

PERSONEELSOPBOUW NAAR DIENSTJAREN

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
AANTAL DIENSTJAREN (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
Korter dan 3 jaar	6%	13%	10%	11%	13%	18%
3 tot 10 jaar	29%	22%	37%	30%	38%	31%
10 jaar of meer	65%	65%	53%	59%	49%	51%

De provincies kennen de grootste groep medewerkers met een hoog **aantal dienstjaren**. Van alle personen die hier werkzaam zijn, werkt 65 procent 10 jaar of langer bij de organisatie. Bij de waterschappen ligt dit percentage op 59 procent, en bij de gemeenten iets boven de 50 procent.

LOONSOM EN LOONSCHAAL

	 Provincies	 Waterschappen	 Gemeenten
LOONSOM			
2014 Totale loonsom sector	€712.452.214	€634.891.767	€8.353.865.896
Gemiddelde loonsom per fte	€73.119	€57.290	€60.522
Gemiddelde loonsom per persoon	€68.236	€51.143	€52.879
2016 Totale loonsom sector	€739.160.667	€649.780.136	€8.687.921.053¹
Gemiddelde loonsom per fte	€ 77.528²	€55.780	€63.015
Gemiddelde loonsom per persoon	€70.112	€52.575	€55.263
MEDEWERKERS IN MAX VAN DE LOONSCHAAL			
2014 Percentage medewerkers in max van de loonschaal	74%	65%	78%
2016 Percentage medewerkers in max van de loonschaal	75%	74%	75%

De gemiddelde **loonsom per fte** is bij de provincies met €77.528 het hoogst. Bij de gemeenten en waterschappen ligt de gemiddelde loonsom een stuk lager, met respectievelijk €55.263 en €52.575. Alle sectoren hebben een nagenoeg gelijk percentage medewerkers die in het max van hun loonschaal zitten. Bij de provincies is dit 74 procent en bij de waterschappen 65 procent.

1 Dit bedrag is berekend op basis van de uitgaven aan opleiding en ontwikkeling en het genoemde percentage van de loonsom daaraan.

2 De gemiddelde loonsom per fte/medewerker is in de Personeelsmonitor Provincies 2016 voor het eerst anders berekend. Bij de berekening is niet gerekend met het aantal fte/personen ultimo 2016, maar is per persoon gekeken hoeveel dagen/maanden hij/zij in 2016 in dienst was.

INSTROOM

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
INSTROOM (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
60 jaar en ouder	6%	3%	5%	1%	7%	4%
55 - 59 jaar	3%	5%	6%	8%	10%	7%
45 - 54 jaar	15%	16%	24%	21%	23%	21%
35 - 44 jaar	23%	25%	31%	24%	24%	25%
25 - 34 jaar	37%	39%	24%	37%	27%	34%
jonger dan 25 jaar	17%	12%	11%	9%	9%	9%
INSTROOMPERCENTAGE	2,7%	4,7%	4,2%	5,5%	3,5%	7,6%

In vergelijking met 2014 zijn er meer werknemers binnen de decentrale overheid ingestroomd. In de sector provincies en gemeenten is de relatieve instroom zelfs (bijna) verdubbeld. De relatieve **instroom** bij gemeenten is met 7,6 procent hoger dan bij de waterschappen (5,5 procent) en de provincies (4,7 procent). Bij de provincies bestaat de instroom voor de helft (50 procent) uit medewerkers jonger dan 35 jaar. Bij de waterschappen en gemeenten ligt dit wat lager met respectievelijk 46 en 43 procent.

UITSTROOM

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
UITSTROOM (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
60 jaar en ouder	42%	43%	49%	51%	43%	40%
55 - 59 jaar	8%	7%	5%	5%	9%	9%
45 - 54 jaar	16%	16%	19%	16%	17%	19%
35 - 44 jaar	17%	17%	14%	16%	17%	18%
25 - 34 jaar	12%	13%	11%	10%	11%	12%
jonger dan 25 jaar	4%	5%	2%	2%	2%	2%
UITSTROOMPERCENTAGE	7,3%	6,7%	3,8%	4,9%	5,3%	6,3%

Ook de uitstroom is ten opzichte van 2014 toegenomen, maar minder hard dan de instroom. De grootste relatieve **uitstroom** zien we bij de provincies (6,7 procent), gevolgd door de gemeenten (6,3 procent) en waterschappen (4,9 procent). Bij de waterschappen vormt de groep van 60-plussers een wat groter aandeel in de uitstroom (51 procent) dan bij provincies (43 procent) en gemeenten (40 procent).

UITSTROOM NAAR REDEN

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
UITSTROOM NAAR REDEN (PERCENTAGE VAN AANTAL PERSONEN)						
Pensioen (vervroegd / AOW)	29%	30%	41%	40%	24%	23%
Vrijwillig /eigen verzoek (mogelijk met regeling)	35%	34%	26%	33%	24%	33%
Einde (tijdelijk) contract	11%	11%	10%	8%	11%	14%
Ontslag	3%	4%	3%	1%	2%	4%
Arbeidsongeschikt	0%	1%	2%	5%	4%	2%
Overlijden	1%	2%	4%	3%	3%	2%
Overig	20%	18%	14%	10%	32%	22%

Dat de groep van 60-plussers sterk aanwezig is in de uitstroom bij de waterschappen is ook te zien in de achterliggende **redenen voor uitstroom**. Pensioen is in deze sector voor ruim 40 procent de voornaamste reden van uitstroom. Verder valt op dat 'vrijwillig vertrek' als reden voor vertrek bij waterschappen en gemeenten hoger ligt dan in 2014.

ZIEKTEVERZUIM

	 Provincies		 Waterschappen		 Gemeenten	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
ZIEKTEVERZUIMPERCENTAGE						
Ziekteverzuim totaal	3,9%	4,4%	4,1%	4,6%	5,1%	5,6%
Ziekteverzuim korter dan 1 jaar	3,4%	3,8%	3,8%	4,1%	4,2%	4,7%
MELDINGSFREQUENTIE						
Meldingsfrequentie	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1

In vergelijking met 2014 is het **ziekteverzuimpercentage** binnen alle sectoren gestegen. Het ziekteverzuimpercentage is met 5,6 procent het hoogste bij de gemeenten, terwijl deze bij de waterschappen en provincies respectievelijk 4,6 en 4,4 procent bedraagt. Ook op kortdurend ziekteverzuim scoren de gemeenten hoger (4,7 procent) dan de andere twee sectoren (3,8 procent provincies en 4,1 procent waterschappen). De **meldingsfrequentie** is in alle drie de sectoren nagenoeg gelijk.

COLOFON

Opdrachtgever

A&O-fonds Provincies
A&O-fonds Waterschappen
A+O fonds Gemeenten

Auteurs

Patricia Honcoop, Panteia
Mirjam Tom, Panteia
Peter Smits, A&O-fonds Provincies
Bart de Zwart, A&O-fonds Waterschappen
Fred Jansen, A+O fonds Gemeenten

Vormgeving

IM VormCommunicatie, Den Haag

Fotografie

Beeldbank provincie Zeeland, Beeldbank provincie Limburg
Fotobeeldbank A&O-fonds Waterschappen / Kees Winkelman
Beeldredactie / Merlin Daleman

© A&O-fonds Provincies, A&O-fonds Waterschappen, A+O fonds Gemeenten
Den Haag, November 2017

A&O-fonds Provincies
Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630040
info@aenoprovincies.nl
www.aenoprovincies.nl

A&O-fonds Waterschappen
Postbus 96920
2509 JH Den Haag
070 7630020
info@aenowaterschappen.nl
www.aenowaterschappen.nl

A+O fonds Gemeenten
Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630030
secretariaat@aeno.nl
www.Aeno.nl

